

แนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือสามัญของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
The Guidelines for Developing of Ordinary Scout Activities of School
Under The MahaSarakhm Primary Education Service Area Office 2

คุณากร มะหัด
กฤษณก ดวงชาตม
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Kunakorn mahad
Kritkanok Duangchatom
Master of Education (Educational Management) Rajabhat Mahasarakham University
Corresponding E-mail : pongpopdirector@gmail.com

วันที่รับบทความ: 24 กรกฎาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 25 สิงหาคม 2566; วันตอบรับบทความ: 25 สิงหาคม 2566

Received: July 14, 2023; Revised: August 28, 2023; Accepted: August 29, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนากิจกรรมลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนากิจกรรมลูกเสือสามัญ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 309 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.32 - 0.87 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือสามัญของโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาคือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน เพื่อศึกษาและประเมินแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะแบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และแบบประเมินแนวทางเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ ด้านลูกเสือ และด้านกิจกรรมตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านลูกเสือ รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านกิจกรรม ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่า $PNI_{Modified} = 0.22$ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านกิจกรรม 2) ด้านลูกเสือ 3) ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ 4) ด้านการบริหารงาน และ 5) ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

2. แนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า 1) ด้านลูกเสือ มี 7 แนวทาง 2) ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มี 4 แนวทาง 3) ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ มี 3 แนวทาง 4) ด้านกิจกรรม มี 8 แนวทาง และ 5) ด้านการบริหารงาน มี 4 แนวทางโดยมีสรุปผลการประเมินทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, กิจกรรมลูกเสือ, ลูกเสือสามัญ

Abstract

The purposes this research were to 1) study the current conditions, desirable condition and need assessment of developing of ordinary scout activities of school under the Maha Sarakham primary education service area office 2. 2) study the guidelines for developing of ordinary scout activities of school under the Maha Sarakham primary education service area office 2. The research was divided into 2 phases: Phase 1 study the current conditions, desirable condition and need assessment of developing of ordinary scout activities of school. The sample group were 309 school administrators and teachers. The research instrument were questionnaires discrimination was 0.32–0.87, reliability of .92. The statistics used for data analysis were mean and deviation standard. Phase 2: study the guidelines for developing of ordinary scout activities of school. The target groups include 9 experts for assess suitability possibility of guideline. The research instrument were interview form and assessment form of guidelines

The results of the research were as follows:

1. The current state in overall was high, the desirable state in overall was in the highest level. The need assessment rank from high to low level was 1) activity 2) scouts 3) goals or ideologies 4) administration 5) scout commanders.

2. the guidelines for developing of ordinary scout activities of school, Include was 1) activity 7 guidelines 2) scouts 4 guidelines 3) goals or ideologies 3 guidelines 4) administration 8 guidelines 5) scout commanders 4 guidelines. Summary of guidelines evaluation, feasibility and utility was the highest in overall.

Keywords : Development guidelines, Ordinary Scout Activities, Ordinary Scout

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 23 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้และคุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

กิจกรรมลูกเสือเป็นวิธีการหนึ่งที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพอย่างยิ่งในการปลูกฝังและฝึกฝนให้เยาวชนของชาติเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ (คณะลูกเสือแห่งชาติ, 2551) อีกทั้งกิจกรรมลูกเสือนั้นยังเป็นพระราชมรดกอันล้ำค่าอย่างยิ่งที่องค์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานไว้เพื่อมุ่งพัฒนาคนในชาติให้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความสามัคคีซึ่งกันและกัน ด้วยตระหนักในความสำคัญของกิจการลูกเสือ พระองค์ทรงสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2454 ซึ่งเป็นประเทศอันดับที่ 3 ของโลก และโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้มีการจัดตั้งกองลูกเสือขึ้นตามโรงเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งโปรดเกล้าให้ตราข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือขึ้น นอกจากนี้แล้วยังทรงจัดตั้งสภาลูกเสือแห่งชาติและพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสูงสุดของคณะลูกเสือแห่งชาติอีกด้วย คำปฏิญาณ กฎของลูกเสือ คำปราศรัย และคำบรรยายของบุคลากรทางลูกเสือโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชปณิธานขององค์ผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทยที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่เรานั้นมีความจำเป็นต้องพัฒนาเยาวชนของชาติอย่างต่อเนื่อง การที่ได้รับทราบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตผนวกกับการคาดการณ์เกี่ยวกับความต้องการของศักยภาพเยาวชนนั้นผู้ใหญ่ต้องเตรียมวางแผนจัด

โครงสร้างของงานและเตรียมเครือข่ายที่มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กและเยาวชนทั้งนี้รวมทั้งการเตรียมการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีคุณภาพ (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2555)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือมีความซับซ้อนยุ่งยากเป็นปัญหาของครูผู้สอนที่ต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมแต่ละระดับชั้น ส่วนปัญหาการดำเนินงานการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญเกี่ยวกับด้านตัวผู้สอนมีปัญหามากกว่าด้านอื่น ทั้งที่เกิดจากครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจ หรือขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร และขาดงบประมาณ รวมทั้งขาดบุคลากรทางลูกเสือที่มีทักษะและประสบการณ์ อีกทั้งครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างชัดเจน จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ครบขั้นตอน สอนไม่เต็มเวลา ไม่เต็มหลักสูตร การวัดและประเมินผลไม่มีระบบขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าเวลาเรียนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่กำหนดไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม พบว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2563) สอดคล้องกับบทสรุปของคณะลูกเสือแห่งชาติ (2551) ที่สรุปสภาพการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรลูกเสือสามัญและลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยในส่วนของค่ายพักแรมใช้เป็นค่ายชั่วคราวสภาพปัญหาที่พบ คือ สื่อ-อุปกรณ์ไม่มีสถานที่เก็บ สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสม ไม่มีค่ายพักแรมถาวร ส่วนด้านการประเมินผล มีการประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจ 4 ประการ คือ การสอบภาคทฤษฎี การสอบภาคปฏิบัติ เวลาเรียนและระเบียบวินัย ลูกเสือมีปัญหาด้านนี้ คือ ลูกเสือไม่เห็นความสำคัญของการวัดผลภาคทฤษฎี การดำเนินการสอนไม่เป็นทางการ โดยการจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ 1 ครั้ง ในวันพฤหัสบดี ครั้งละ 1 ชั่วโมง พบว่า ลูกเสือ-เนตรนารีมีความกระตือรือร้นและความตั้งใจเรียนรู้ แต่เนื่องจากการประชุมกองในแต่ละครั้งมีเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมจำกัดเพราะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งระบุในข้อกำหนดของคณะลูกเสือแห่งชาติ คือ พิธีเปิดประชุมกองประมาณ 10 นาที เกมหรือเพลง ประมาณ 5 นาที ปฏิบัติกิจกรรมเน้นการปฏิบัติเป็นฐานและระบบหมู่ประมาณ 30 นาที เล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ประมาณ 5 นาที และพิธีปิดประชุมกองประมาณ 10 นาที ส่งผลให้การปฏิบัติกิจกรรมเป็นฐานมีเวลาจำกัด ลูกเสือ-เนตรนารีส่วนหนึ่งจึงไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ผู้กำกับลูกเสือไม่สามารถดูและติดตามได้ทั่วถึง และบางครั้งไม่สามารถให้คำแนะนำลูกเสือ-เนตรนารีได้อย่างเต็มที่ เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้ามีไม่เพียงพอเพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่าง ๆ อันนำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยและส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นคนดี มีพละนาถัยสมบุรณแข็งแรง รู้แพ้ รู้ภัย เสียสละอดทนมีความเห็นใจผู้อื่นโดยยึดหลักลูกเสือ เป็นมิตรกับทุกคนทั่วโลก การอบรมบ่มนิสัยลูกเสือให้เป็นพลเมืองดีตามจารีต ประเพณีของบ้านเมืองในหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของหลักสูตรสถานศึกษาต้อง

จัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก ในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมบริการด้านต่าง ๆ และฝึกการทำงานเป็นทีมเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมที่เน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และถือว่าให้เป็นเกณฑ์ประเมินการผ่านช่วงชั้นเรียน ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ (คณะลูกเสือแห่งชาติ, 2551)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนว่าควรจะมีแนวทางอย่างไร ความเหมาะสมและความเป็นไปได้เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงได้กำหนดประเด็นศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับโรงเรียนอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัย แนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการวิจัยตามระยะของการวิจัยในแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 213 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,409 คน รวมจำนวน 1,622 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 309 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครู จำนวน 269 คน ที่ปฏิบัติ

หน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 การได้มาของกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแยกประชากรออกเป็นอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอ แล้วดำเนินการดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบการทำงานกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ 1) ลูกเสือ 2) ผู้บังคับบัญชา 3) จุดมุ่งหมายหรืออุดมการณ์ 4) กิจกรรม 5) การบริหารงาน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ในสถานศึกษาดูงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ด้านการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน จนประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 2 แห่ง โดยการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผู้บังคับบัญชาลูกเสือดีเด่น ประเภท ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครูผู้สอนที่ได้รับรางวัล ผู้บังคับบัญชาลูกเสือดีเด่น ประเภทครูผู้สอน จำนวน 4 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ศึกษาหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน เพื่อกำหนดองค์ประกอบการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียนในการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ลูกเสือ 2) ผู้บังคับบัญชา 3) จุดมุ่งหมายหรืออุดมการณ์ 4) กิจกรรม 5) การบริหารงาน

2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารฯ	ครู	รวม	ผู้บริหารฯ	ครู	รวม
นาเชือก	42	219	261	8	42	50
นาคูน	28	164	192	5	31	36
พยัคฆภูมิพิสัย	52	374	426	10	71	81
วาปีปทุม	68	497	565	13	95	108
ยางสีสุราช	23	155	178	4	30	34
รวม	213	1,409	1,622	40	269	309

3. สร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง และอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนาการจัดการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับแบบ Likert ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) สรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง .60 – 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 35 คน เพื่อวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970) สรุปผลจากการค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .92

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ จากนั้นดำเนินการติดต่อแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลผลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยการหาค่าสถิติตามที่กำหนดไว้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง และอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กำหนดใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) วิเคราะห์ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น

2.1) นำข้อมูลจากการศึกษาความสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I-D) / D$$

เมื่อ PNI_{Modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการ

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวัง คือระดับความต้องการ

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ตัวเลขดัชนีความต้องการสูง แสดงว่ามีความจำเป็นในการพัฒนามาก

2.2) นำผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) จากมากไปหาน้อย เพื่อเรียงลำดับตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นในการ

พัฒนาสูงสุด แล้วนำไปศึกษาแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในการวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน

1.2 สร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยพัฒนามาจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากผลการวิเคราะห์ โดยเรียงค่าจากมากไปหาน้อย แล้วนำมาเป็นประเด็นกำหนดข้อคำถามในการสัมภาษณ์ ซึ่งประเด็นคำถามประกอบด้วย

- 1) ควรมีแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน “ด้านลูกเสือ” อย่างไรบ้าง
- 2) ควรมีแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน “ด้านผู้บังคับบัญชา” อย่างไรบ้าง
- 3) ควรมีแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน “ด้านจุดมุ่งหมายหรืออุดมการณ์”

อย่างไรบ้าง

4) ควรมีแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน “ด้านกิจกรรม” อย่างไรบ้าง

5) ควรมีแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียนด้าน “การบริหารงาน” อย่างไรบ้าง

1.3 วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากผลการศึกษาดูงาน และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1.4 สรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขร่างแนวทาง

2. ประเมินแนวทางการพัฒนาการลูกเสือสามัญของโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดำเนินการดังนี้

2.1 สร้างแบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับแบบ Likert ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

กิจการลูกเสือสามัญ ของโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	PNI	ลำดับ
1. ด้านลูกเสือ	4.03	.37	มาก	4.99	.04	มากที่สุด	.24	2
2. ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	4.21	.58	มาก	4.84	.22	มากที่สุด	.15	5
3. ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์	4.04	.49	มาก	4.98	.05	มากที่สุด	.23	3
4. ด้านกิจกรรม	3.93	.43	มาก	4.98	.04	มากที่สุด	.27	1
5. ด้านการบริหารงาน	4.20	.57	มาก	4.98	.04	มากที่สุด	.19	4
เฉลี่ยโดยรวม	4.08	.32	มาก	4.96	.05	มากที่สุด	.22	-

จากตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน สรุปผลดังนี้

สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ ด้านลูกเสือ และด้านกิจกรรมตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านลูกเสือ รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านกิจกรรม ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่า $PNI_{Modified} = 0.22$ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านกิจกรรม 2) ด้านลูกเสือ 3) ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ 4) ด้านการบริหารงาน และ 5) ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปผลดังนี้

ด้านลูกเสือ 1) ลูกเสือสามัญมีคุณธรรม จริยธรรมตามคำปฏิญาณกฎของลูกเสือและหลักธรรมคำสอนของศาสนา 2) ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน 3) การกระทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีระหว่างคนในชาติและความเป็นพี่น้องกันของลูกเสือทั้งภายในและภายนอกประเทศ 4) ช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมอนุรักษ์ธรรมชาติ 5) แก้ปัญหา พัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมในชุมชน รวมทั้งกิจกรรมเกี่ยวกับ สถาบันชาติ ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมโลก 6) กระทำกิจกรรมช่วยเหลืองานสถานศึกษา งานบ้าน และเคารพเชื่อฟัง พ่อแม่ ครู อาจารย์ 7) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ 8) ต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสือและกฎของลูกเสือ

ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ 1) การส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการปรับปรุงและการอบรมนายหมู่ 2) สนับสนุนให้บุคลากรได้เป็นวิทยากร 3) ควรมีความรู้หรือได้รับการอบรม เช่น ด้านการสอนที่หลากหลาย ความเป็นผู้นำที่ดีและทักษะการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และ 4) ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนลูกเสือได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง

ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ 1) การสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ เพื่อให้ลูกเสือนั้นเป็นพลเมืองดี ไม่ก่อความเดือดร้อนให้กับสังคม 2) สามารถบำเพ็ญประโยชน์เพื่อช่วยเหลือสังคมได้ และ 3) ทำประโยชน์กับคนในสังคม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้

ด้านกิจกรรม 1) การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือควรจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตรและเหมาะสมกับช่วงวัย 2) เพิ่มเติมเนื้อหาการสอนในด้านความเป็นพลเมืองที่ดี การสร้างความสามัคคี จิตอาสา 3) ใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลาย มีความสนุกสนาน เน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อนำให้ลูกเสือเหล่านั้นมีทักษะการคิด การวิเคราะห์รวมทั้งนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 4) จัดให้มีการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรและระเบียบวินัย การแต่งกาย 5) จัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของสถานศึกษา 6) จัดให้มีการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษตามความสนใจและความสามารถของผู้เรียน 7) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ลูกเสือสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตและสังคมได้ตลอดจน สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา พัฒนาสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ และ 8) จัดกิจกรรมที่ช่วยให้ลูกเสือพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างดียิ่งขึ้น

ด้านการบริหารงาน 1) วางแผนและกำหนดงบประมาณประจำปีการศึกษาไว้สำหรับจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ 2) กำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรงมีบทบาทในการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือ 3) หาแหล่งเงินสนับสนุนจากภายนอกเข้ามาเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และ 4) ควรจัดทำฐานข้อมูลในการใช้จ่ายเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมลูกเสือในแต่ละปีการศึกษาเพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการในปีการศึกษาถัดไป

ในส่วนของการประเมินแนวทางสรุปผลด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ ด้านลูกเสือ และด้านกิจกรรมตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีการพัฒนาที่ดีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2563) ได้กำหนดเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชาลูกเสือว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ดีมีคุณภาพนั้นจะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีความรู้อย่างลุ่มลึก ในกิจการของลูกเสือ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสอนลูกเสือ มีความกล้าหาญในการตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้อง มีความเด็ดขาดในการทำงาน และมีความละเอียดรอบคอบในการติดต่อสื่อสาร นอกจากนั้นผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ต้องได้รับเครื่องหมาย วูดแบดจ์ ประเภทสามัญ รุ่นใหญ่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีความรู้ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการขอจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ด้านนี้ผู้กำกับกองลูกเสือต้องรู้เรื่องสำคัญคือเรื่องกฎระเบียบการ จัดตั้งกองลูกเสืออย่างชัดเจนและถูกต้อง

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านลูกเสือ รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านกิจกรรม ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันการพัฒนาลูกเสือให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีระดับประถมศึกษา

(สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2563) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า อาจยังมีสภาพปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการได้ครบจึงส่งผลให้ด้านลูกเสือมีสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด ส่วนที่ต่ำสุด คือ ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ นั่นถือว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพปัจจุบันที่พบว่าการดำเนินการพัฒนาอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรวี เต็มวนาวรรณ (2563) ที่ศึกษาการบริหารงานลูกเสือ กลุ่มโรงเรียนทับไต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 พบว่า แนวทางการบริหารงานลูกเสือกลุ่มโรงเรียนทับไต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ลูกเสือนั้นมีระเบียบวินัย ความสนใจ ความสนุก ความภูมิใจ ความตระหนักในคุณค่าและความสุขในการเป็นลูกเสือ ผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนและส่งเสริมให้ลูกเสือสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และสังคม ผู้กำกับลูกเสือต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งด้านคุณวุฒิและการวางแผนกิจกรรม ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับการบริหารการเงินของกลุ่มลูกเสือโรงเรียน และงานวิจัยของสายฟ้า หาสีสุข และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2565) ที่ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านกิจกรรม 2) ด้านลูกเสือ 3) ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ 4) ด้านการบริหารงาน และ 5) ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ สรุปผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพปัจจุบันที่ด้านกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าด้านกิจกรรมควรมีการพัฒนาให้มากขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีระดับประถมศึกษา (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2563) และจุดหมายของการลูกเสือสามัญที่กำหนดว่า เพื่อส่งเสริมการพัฒนาในทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ ศีลธรรมและสังคมของลูกเสืออายุ 11 ปี ถึง 16 ปี (หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ พ.ศ. 2525 ; อ้างถึงในพฤษจิตล พฤษจิตกุล, 2559) และเป็นไปตามตามข้อบังคับลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2563)

2. ผลการศึกษาแนวทางการการพัฒนากิจกรรมลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

ด้านลูกเสือ สรุปแนวทางประกอบด้วย ลูกเสือสามัญมีคุณธรรม จริยธรรม ตามคำปฏิญาณกฎของลูกเสือและหลักธรรมคำสอนของศาสนา ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน การกระทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีระหว่างคนในชาติ และความเป็นพี่น้องกันของลูกเสือทั้งภายในและภายนอกประเทศ ช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมอนุรักษ์ธรรมชาติ แก้ปัญหา พัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมในชุมชน รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับ สถาบันชาติ ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมโลก การกระทำกิจกรรมช่วยเหลืองานสถานศึกษา งานบ้าน และเคารพเชื่อฟัง พ่อแม่ ครู อาจารย์ มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่าง

ต่อเนื่อง และต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสือและกฎของลูกเสือ จากผลการศึกษาแนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องกับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2563) ที่ได้กล่าวถึงกิจการองค์การลูกเสือโลกดังนี้ การลูกเสือโลกเป็นขบวนการทางการศึกษาสำหรับเยาวชน มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการทางสังคม เป็นองค์การอาสาสมัคร ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง เปิดโอกาสสำหรับคนทั่วไปโดยขึ้นอยู่กับพื้นฐาน 1) ปฏิบัติตามหลักการสำคัญของการลูกเสือที่ได้กำหนดขึ้นโดยผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกและยึดมั่นตามคำสอนของศาสนาที่ตนเคารพนับถือ 2) มีความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมืองช่วยสร้างเสริมสันติภาพความเข้าใจอันดี และให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเข้าร่วมในการพัฒนาสังคมด้วยการยกย่องและเคารพในเกียรติของบุคคลอื่น และเพื่อความปรองมั่งอันหนึ่งอันเดียวกับทั่วโลก

ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ การส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการปฏิบัติ และการอบรมนายหมู่สนับสนุนให้บุคลากรได้เป็นวิทยากร ควรมีความรู้หรือได้รับการอบรม เช่น ด้านการสอนที่หลากหลาย ความเป็นผู้นำที่ดี และทักษะการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนลูกเสือได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือขั้นความรู้ขั้นสูง ผลการศึกษาแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2563) ที่ได้กำหนดเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชาลูกเสือว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ดีมีคุณภาพนั้นจะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีความรู้อย่างลุ่มลึก ในกิจการของลูกเสือ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสอนลูกเสือ มีความกล้าหาญในการตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้อง มีความเด็ดขาดในการทำงาน และมีความละเอียดรอบคอบในการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ต้องได้รับเครื่องหมาย วูดแบดจ์ ประเภทสามัญ รุ่นใหญ่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีความรู้ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการขอจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ด้านนี้ผู้กำกับกองลูกเสือต้องรู้เรื่องสำคัญคือเรื่อง กฎระเบียบการ จัดตั้งกองลูกเสืออย่างชัดเจนและถูกต้อง

ด้านจุดหมายหรืออุดมการณ์ การสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศไทย เพื่อให้ลูกเสือนั้นเป็นพลเมืองดี ไม่ก่อความเดือดร้อนให้กับสังคม และยังสามารถบำเพ็ญประโยชน์เพื่อช่วยเหลือสังคมได้ ทำให้เกิดประโยชน์กับคนในสังคม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้ ผลการศึกษาแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 (สายฟ้า หาสีสุข และสุธรรม ธรรมทัศน์านนท์, 2564) ที่ระบุว่า คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศไทย

ด้านกิจกรรม การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือควรจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตร และเหมาะสมกับช่วงวัย รวมถึงเพิ่มเติมเนื้อหาการสอนในด้านความเป็นพลเมืองที่ดีการสร้างสามัคคีจิตอาสา ใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลาย มีความสนุกสนาน เน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อเน้นให้ลูกเสือเหล่านั้นมีทักษะการคิด การวิเคราะห์ รวมทั้งนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จัดให้มีการนิเทศและ

ติดตามการใช้หลักสูตรและระเบียบวินัย การแต่งกาย จัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับระดับชั้นของสถานศึกษา จัดให้มีการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษตามความสนใจและความสามารถของผู้เรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ลูกเสือสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตและสังคมได้ตลอดจน สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา พัฒนาสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ รวมถึงกิจกรรมที่ช่วยให้ลูกเสือพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างดียิ่งขึ้น ผลการศึกษาแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่สรุปกิจกรรมลูกเสือว่า เป็นวิธีการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบบนพื้นฐานคำปฏิญาณตนของลูกเสือ เรียนรู้โดยการกระทำวิธีการระบบหมู่ พัฒนาความก้าวหน้าของบุคคลโดยใช้หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง และเป็นไปตามหลักการของการจัดกิจกรรมลูกเสือ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนี้ 1) มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ 2) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนความสันติสุข และสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน นับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ จนถึงระดับนานาชาติ 3) การเข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่น และเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพและความเป็นธรรมต่อธรรมชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก 4) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5) ลูกเสือต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสือ และกฎของลูกเสือ

ด้านการบริหารงาน วางแผนและกำหนดงบประมาณประจำปีการศึกษาไว้ สำหรับจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ยังต้องกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรงมีบทบาทในการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือและหาแหล่งเงินสนับสนุนจากภายนอกเข้ามาเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และควรจัดทำฐานข้อมูลในการใช้จ่ายเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมลูกเสือในแต่ละปีการศึกษาเพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการในปีการศึกษาถัดไป ผลการศึกษาดังกล่าวนี้นี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารกิจการลูกเสือซึ่งมุ่งเน้นในการวางแผนการดำเนินงานภายใต้ทรัพยากรที่สำคัญทางการบริหารไม่ว่าจะเป็นการกำหนดผู้รับผิดชอบ (Man) การบริหารงบประมาณ (Money) การบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูล แหล่งสนับสนุนกิจการ (Metatrail) รวมทั้งมีการกำหนดการบริหารจัดการ (Management) ที่ต่อเนื่องในปีถัดไป และแนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 (สายฟ้า หาสีสุข และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2564) ที่กำหนดให้คณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ 1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ 2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือทั้งในและนอกสถานศึกษา 4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา 5) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานให้คณะกรรมการลูกเสือ

จังหวัดทราบ 6) ให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการประจำปี 7) ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมลูกเสือ 8) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ 9) กำกับดูแลสนับสนุน และส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้านในเขตพื้นที่การศึกษา 10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดจะได้นำไปใช้ในการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักสูตร ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่เกี่ยวข้องของการดำเนินงานกิจการของลูกเสือสามัญ

1.2 ผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นที่สรุปว่าด้านกิจกรรมมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานกิจการลูกเสือของโรงเรียน ควรตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือสามัญเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักสูตร ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่เกี่ยวข้องของการดำเนินงานกิจการของลูกเสือสามัญ

1.3 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือสามัญของโรงเรียน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งสถานศึกษาอื่นสามารถนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนากิจการลูกเสือสามัญได้ตามความเหมาะสม สภาพบริบท และสภาพปัญหาของแต่ละสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาพบว่าด้านกิจกรรมมีความต้องการจำเป็นสูงสุด จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องนโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

- คณะลูกเสือแห่งชาติ. (2551). พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551. สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พฤตทิพ พฤตทิกุล. (2559). แนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง
กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร. การประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 3 (229 - 241). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร.
- วิ เต็มวนาวรรณ. (2563). การบริหารงานลูกเสือกลุ่มโรงเรียนทับใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2. การศึกษาค้นคว้าศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายฟ้า หาสีสุข และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2565). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ
เข้าถึงพัฒนาของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.
วารสารนวัตกรรมสังคมและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน, 5(2), 1-10.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (2563). การบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี.
มหาสารคาม : กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การศึกษาความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2555). คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้ทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2563). ประวัติลูกเสือไทย. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566 จาก
<https://www.scoutthailand.org/pages/thaiscout-story.php>.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper & Row.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample sizes for research activities.
Educational and Psychological Measurement. 30, 607-610.